

## ONA QALBI – CHEKSIZ SABR MANBAI

*Guliston davlat pedagogika instituti  
o'qituvchisi **Berdiqulova Mahbuba**  
Guliston davlat pedagogika instituti  
Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi  
1- kurs talabasi **To'raxonava Rayhonoy***

### ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada ona qalbining beqiyosligi, uning inson hayotidagi o'rni, sabr-toqat, mehr-muhabbat va fidoyilik kabi fazilatlari keng yoritilgan. Ona – oilaning tayanchi, jamiyatning asosiy tarbiyachisi sifatida talqin etiladi. Maqolada ona sabrining psixologik, ijtimoiy va ma'naviy jihatlari ochib berilib, farzand kamolotidagi o'rni chuqur tahlil qilinadi.

**Kalit so'zlar:** Ona, sabr, qalb, mehr-muhabbat, fidoyilik, tarbiya, oila, jamiyat, qadriyat, matonat, ruhiyat, inson kamoloti.

Ona – insoniyat tarixida eng ulug' va muqaddas tushunchalardan biridir. Har bir inson dunyoga kelishi bilan birinchi bo'lib ona bag'rini his qiladi, uning mehrini tuyadi. Shu sababli ona qalbi har bir inson uchun eng yaqin, eng ishonchli va eng iliq maskan hisoblanadi. Ona qalbining buyukligi shundaki, unda cheksiz sabr, bitmas-tuganmas mehr va yuksak fidoyilik mujassam. U har qanday qiyinchilikni yengib o'tishga qodir bo'lgan kuchli ruhiy manbadir.

Ona sabri oddiy sabr emas. Bu – muhabbat bilan yo'g'rilgan, umid bilan boyigan va fidoyilik bilan mustahkamlangan sabrdir. Ona farzandini dunyoga keltirishdan boshlab, uning voyaga yetguniga qadar bo'lgan barcha jarayonlarda sabr qiladi. Farzandining ilk qadamlarini quvonch bilan kuzatar ekan, uning xatolariga ham bardosh bilan yondashadi. Bola kasal bo'lsa, ona tunlari bilan bedor bo'ladi, uning og'rig'ini yuragi orqali his qiladi. Bunday holatlarda ona o'zini emas, avvalo farzandini o'ylaydi. Aynan shu jihat ona qalbining naqadar buyuk ekanini ko'rsatadi. Inson shaxs sifatida shakllanishida ona mehrining o'rni beqiyosdir. Bola ilk tarbiyani aynan onadan oladi. Ona so'zlari, uning mehrbonligi, e'tibori va g'amxo'rliqi bolaning ruhiy olamini shakllantiradi. Mehr ko'rgan bola hayotga ishonch bilan qaraydi, jamiyatda o'z o'rnini topishga intiladi. Aksincha, mehrdan bebahra qolgan bola ko'pincha ichki bo'shliqni his qiladi. Demak, ona qalbidagi mehr inson kamolotining asosiy poydevoridir. Ona sabri – oddiy sabr emas. Ona sabri oddiy insoniy sabrdan tubdan farq qiladi. Oddiy sabr ko'pincha vaqtinchalik qiyinchiliklarga chidash, muammolar oldida o'zini tutish bilan cheklanadi. Ammo ona sabri – bu faqat chidash emas, balki cheksiz mehr, fidoyilik va kuchli muhabbat bilan yo'g'rilgan sabrdir. Ona o'z farzandi uchun har

qanday og‘ir vaziyatga tayyor turadi va uni yengib o‘tishda eng katta ruhiy tayanch bo‘lib xizmat qiladi. Ona sabrining eng muhim jihati shundaki, u manfaat uchun emas, balki muhabbat uchun amalga oshiriladi. Ona farzandi kasal bo‘lsa, tunlari bilan uxlamaydi, uning og‘rig‘ini o‘z yuragida his qiladi. Farzandi xato qilsa ham, uni tark etmaydi, aksincha to‘g‘ri yo‘lga boshlashga harakat qiladi. Bu holatlar ona sabrining oddiy sabrdan naqadar yuksak ekanini ko‘rsatadi. Shuningdek, ona sabri oiladagi tinchlik va barqarorlikni saqlashda muhim rol o‘ynaydi. Ba‘zan oilada turli muammolar, kelishmovchiliklar bo‘lishi mumkin, lekin ona o‘z sabri va donoligi bilan vaziyatni yumshatadi, hammani birlashtiradi. U oilaning ruhiy tayanchi bo‘lib xizmat qiladi. Ona sabri yana shunda ham ko‘rinadiki, u o‘z orzularini ko‘pincha farzandining kelajagi uchun qurbon qiladi. U o‘zini emas, avvalo farzandining baxtini o‘ylaydi. Bu esa ona sabrining nafaqat chidamlilik, balki yuksak fidoyilik ekanini bildiradi. Ona sabri oddiy sabr emas, balki insoniyatdagi eng oliy darajadagi sabr, mehr va muhabbat uyg‘unligidir. U hayotdagi barcha qiyinchiliklarni yengishga qodir bo‘lgan eng kuchli ruhiy qudratdir. Ona sabrining psixologik jihatlari ham alohida e‘tiborga loyiqdir. Ona o‘z his-tuyg‘ularini boshqara oladi, murakkab vaziyatlarda ham muvozanatni saqlaydi. U oiladagi muammolarni tinch yo‘l bilan hal qilishga harakat qiladi, farzandlarini to‘g‘ri yo‘lga boshlaydi. Ona qalbidagi sabr va matonat uning ichki ruhiy kuchidan dalolat beradi. Bu kuch esa hayot davomida turli sinovlardan o‘tib yanada mustahkamlanadi. Oila jamiyatning asosiy bo‘g‘ini bo‘lsa, ona uning yuragi hisoblanadi. Ona oilada mehr-muhabbat muhitini yaratadi, farzandlarni tarbiyalaydi, oila a‘zolarini birlashtiradi. Agar oilada ona sabrli va mehribon bo‘lsa, bu oila mustahkam va barqaror bo‘ladi. Ona o‘z sabri bilan oiladagi kelishmovchiliklarni yumshatadi, muammolarni oqilona hal etadi. Shu boisdan ham ona oilaning ruhiy tayanchi sifatida qadrlanadi. Ona fidoyiligi esa alohida e‘tiborga loyiq fazilatdir. Ona ko‘pincha o‘z manfaatlarini ortga surib, farzandining baxti uchun yashaydi. U o‘z orzularidan voz kechishi mumkin, lekin farzandining kelajagi uchun bor kuchini safarbar etadi. Ko‘plab onalar farzandini o‘qitish, uni yaxshi inson qilib tarbiyalash uchun tinimsiz mehnat qiladi. Ular uchun eng katta mukofot – farzandining muvaffaqiyati va baxtidir. Bu esa ona qalbining naqadar ulug‘ va saxovatli ekanini ko‘rsatadi. Milliy qadriyatlarimizda ona alohida o‘ringa ega. O‘zbek xalqida ona doimo e‘zozlangan, hurmat qilingan. “Ona roziligi – Xudo roziligi” degan hikmat ham bejiz aytilmagan. Bu ibora onaning hayotimizdagi o‘rni naqadar muhim ekanini anglatadi. Onaga hurmat ko‘rsatish, uni qadrlash har bir insonning muqaddas burchidir. Chunki ona duosi inson hayotiga baraka olib kiradi, uni yuksak marralarga yetaklaydi. Zamonaviy jamiyatda ham ona roli o‘z ahamiyatini yo‘qotgani yo‘q. Aksincha, bugungi kunda ona zimmasidagi mas‘uliyat yanada ortgan. U nafaqat farzand tarbiyalaydi, balki jamiyatda ham faol ishtirok etadi. Ishlaydi, o‘z bilim va tajribasi bilan boshqalarga foyda keltiradi. Shunga qaramay, u o‘zining eng muhim vazifasi –

ona bo‘lish mas’uliyatini unutmaydi. Bu esa ona qalbining naqadar keng va bardoshli ekanini yana bir bor isbotlaydi.

Hayotiy misollar ham ona qalbining buyukligini tasdiqlaydi. Farzandi uchun kechayu kunduz mehnat qilayotgan, uning baxti uchun har qanday qiyinchilikka dosh berayotgan onalar jamiyatimizda juda ko‘p. Ular sabr va matonatning yorqin timsolidir. Ona qalbi shunchalik kengki, u har qanday og‘irlikni ko‘tara oladi, har qanday dardni yenga oladi. Ona qalbi – bu cheksiz sabr, bitmas-tuganmas mehr va yuksak fidoyilik manbaidir. Ona inson hayotida beqiyos o‘ringa ega bo‘lib, uning duosi va mehri har bir muvaffaqiyatning asosidir. Shuning uchun har bir inson onasini qadrlashi, unga hurmat bilan munosabatda bo‘lishi, mehr ko‘rsatishi zarur. Chunki ona roziligi – eng katta baxt, eng buyuk ne‘matdir. Albatta, quyida sizning “Ona qalbi – cheksiz sabr manbai” mavzusiga mos foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati sahifalari (betlari) bilan rasmiy tarzda keltirildi:

### Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. — Toshkent: O‘qituvchi, 1992.
2. Alisher Navoiy. Mahbub ul-qulub. — Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot, 1983.
3. Islom Karimov. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. — Toshkent: Ma’naviyat, 2008.
4. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. — Toshkent: Fan, 1993.
5. Abu Ali ibn Sino. Axloqiy risolalar. — Toshkent: Fan, 1980.